

nemlig Frankrig. Samtlige andre krigsførende Lande har Religionen, specielt Kristendommen, til Grundlag for deres Skole lige fra det allerlaveste Trin til det allerhøjeste. Jeg skal eksempelvis nævne, hvilken uhyre Betydning Religionen havde i det russiske Samfund, og jeg vil gøre opmærksom paa, at det engelske Samfund af alle Mennesker anses for at være et Samfund med meget stærk religiøs Interesse. Saaledes kunde jeg gennemgaa hvert eneste af de krigsførende Lande, og det vil vise sig, at kun Frankrig har sekulariseret sin Skole. Hvor kan da en Partiordfører, som tilmed maa anses for at være noget sagkyndig, mene, at hvad der er sket betyder en Fallit for den humane Dannelse? Er der noget, som er kommet galt af Sted under Verdenskrigen, er jeg bange for, at det er det velkendte gamle Ord: Du maa ikke ihjelslaa! Det har vistnok været sat midlertidigt ud af Kraft.

Første Næstformand (K. M. Klausen): Det 20de Medlem for Hovedstaden har Ordet for en kort Bemærkning.

J. Oskar Andersen: Jeg skal dertil bemærke, at jeg absolut ikke talte om det pædagogiske, jeg talte om den moderne Moral, den, som man altsaa kalder den humane Moral, og af hvis Opfattelse af de fleste Livsproblemer vi ogsaa herhjemme, for at nævne et enkelt Eksempel, gennem den Kantate, der nu en Række af Aar er blevet afsunget ved Universitetets Aarsfest, har faaet et Udtryk. Det er denne Opfattelse, som efter min og manges Mening har baaret hele den Aand frem, som har ført til det, som jeg kalder den store débâcle, og det er sandelig ikke Kristendommen, der har gjort det. Jeg ved meget vel, at Skolevæsenet er ordnet paa forskellig Maade i de forskellige Lande, derom behøver man ikke at underrette mig. Jeg ved ogsaa, hvordan Skolevæsenet er indrettet der, hvor man har strøget Religionsundervisningen, og hvilke Frugter det har baaret. Men det ærede Medlem maa tillade mig at sige, at der i alt Fald er mange herhjemme, som ser saaledes paa det, at det, der er sket, er en Fallit for den religionsløse Moral. I alt Fald kan vi ikke erkende, at den er i Stand til i Øjeblikket at byde os et Grundlag for Fornyelsen af vort Skolevæsen, som vi med Tillid kan gaa med til.

Første Næstformand (K. M. Klausen): Det 17de Medlem for Hovedstaden har Ordet for en kort Bemærkning.

Vilhelm Rasmussen: Det er slet ikke det Hovedspørgsmaal, jeg vil debattere i dette Øjeblik med det ærede Medlem. Det kan vi komme til en anden Gang. Nej, det, jeg vil fastholde, er, at det ærede Medlem — det vil Fortrykket vise — fremhævede, at Professor Kroman med sin Bog havde været Aarsagen til, at den danske højere Skole nu hvilede paa et humanitært og ikke paa et kristeligt Grundlag. Det er allerede ganske forkert. Det gælder heller ikke med Hensyn til Almenskoleloven af 1903. Dernæst hævdede det ærede Medlem, at den moderne humane Kultur havde spillet Fallit under Verdenskrigen, og vilde dermed vise, at der trængtes til et religiøst Grundlag for Skolen, og saa har jeg Lov til at gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at han er uvidende eller ikke bruger sine Kundskaber paa retmæssig Vis, naar han ikke vil indrømme aabent og ærligt, at det er ganske forkert, hvad han har sagt, idet samtlige krigsførende Staters Skolevæsen hviler paa et religiøst Grundlag. Det kan det ærede Medlem ikke bortforklare, om saa det ærede Medlem taler 10 Gange saa længe, som han plejer.

Første Næstformand (K. M. Klausen): Det 20de Medlem for Hovedstaden har Ordet for en kort Bemærkning.

J. Oskar Andersen: Med Hensyn til Professor Kromans Bog gjorde jeg udtrykkelig opmærksom paa, hvorledes Professor Kroman ikke paa nogen Maade angreb Religionsundervisningen eller overhovedet Religionen, men ignorerede den som et Grundlag for det pædagogiske Formaal, som den højere Skole har. Hvis det ærede Medlem ikke vil erkende, at dette er Tilfældet med Professor Kromans Bog, saa maa jeg sige, at saa kender det ærede Medlem ikke Bogen.

Første Næstformand (K. M. Klausen): Det 17de Medlem for Hovedstaden har Ordet for en kort Bemærkning.

Vilhelm Rasmussen: Jeg kan gøre det ærede Medlem, der nu talte, en Kompliment for hans Evne til at tale om det, der ligger udenfor Sagens Kærne. Det var jo slet ikke det, vi debatterede; vi debatterede om, hvorvidt Krigen har vist et Sammenbrud for den humane Dannelse, og hvorvidt man derfor skal gøre Skolen mere kristelig, end den har været hidtil. Det er Sagens Kærne. Det var det ærede Medlems Paastand, og dertil siger jeg: Samtlige krigsførende Magter har ført